

M.A [Part – I]
POLITICAL SCIENCE
Political Theory
(Group – I) (Paper- I) (May-2017)

QP Code : 67336

(3 Hours)

[Total Marks : 100

N. B. : (1) Attempt any **four** questions.
(2) **All** questions carry **equal** marks.

1. Examine the institutional and behavioural approach to political theory.
2. Critically evaluate the classical and pluralistic theories of sovereignty.
3. Explain in detail the concept of 'power' and 'authority'.
4. Write an essay on major theories of citizenship.
5. (a) What are the merits of a democracy?
(b) Examine the contemporary debates in democracy.
6. Write an essay on Gandhism.
7. Critically evaluate the phenomenon of globalisation.
8. Write short notes on any **two** of the following :-
  - (a) Feminist theory
  - (b) Justice
  - (c) Ethnicity
  - (d) Multiculturalism

[TURN OVER

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

[एकूण गुण : १००]

सूचना : (१) कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.
(२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

१. राजकीय सिद्धांतांच्या संस्थात्मक आणि वर्तनवादी दृष्टीकोनाचे परीक्षण करा.
२. पारंपारीक आणि बहुलवादी सार्वभौम सिद्धांतांचे परीक्षण करा.
३. सत्ता आणि अधिकार या संकल्पना स्पष्ट करा.
४. नागरीकत्वाच्या मुख्य सिद्धांतांवर विस्तृत चर्चा करा.
५. (अ) लोकशाहीचे गुण सांगा.
(ब) लोकशाही संकल्पनेसंबंधात समकालीन वादाचे परीक्षण करा.
६. गांधीवादावर विस्तृत लेख लिहा.
७. जागतिकीकरणाचे टिकात्मक परीक्षण करा.
८. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा :-
  - (अ) स्त्रीवादी सिद्धांत
  - (ब) न्याय
  - (क) वांशिकता
  - (ड) बहुसांस्कृतिकता

M.A [Part – I]

POLITICAL SCIENCE

Selected Issues and Themes in Indian Politics (Group – I) (Paper- II) (May-2017)

Q.P.Code:09848

[Total Marks: 100]

- Q.1. Comment on the Fundamental Rights and Directive Principles of State Policy in the Indian Constitution.
  - Q.2. Describe the structure and the role of the Executive and the Election Commission in India.
  - Q.3. Write an essay on the Federal Polity of India.
  - Q.4. “The Party system in India has witnessed an immense change in its role and functioning.” Discuss the statement in the light of the changing nature of Party system in India.
  - Q.5. Explain, how language and religion play a role in hampering the process of nation building in India.
  - Q.6. How has the economic development in the post-independence period affected Indian Polity?
  - Q.7. What are the issues of National security in India? Illustrate your answer.
  - Q.8. Analyse the contemporary problems and prospects of the Indian State.
- .....

Turn Over

१. भारतीय संविधानातील मूलभूत अधिकार आणि राज्यधोरणाचे निर्देशक तत्त्वे यावर टिप्पणी?
२. भारतातील कार्यकारी आणि निवडणुक आयोगाची संरचना आणि भूमिका याचे वर्णन करा?
३. फेडरल पॉलिसी ऑफ इंडियावरील निबंध लिहा?
४. “भारतातलि पक्ष व्यवस्थेच्या भूमिकामध्ये प्रचंड बदल झाला आहे आणि भारतातील पक्ष व्यवस्थेच्या बदलत्या स्वभावाच्या तत्वावर” प्रकाशनासंदर्भात चर्चा झाली आहे का?
५. भारतातील राष्ट्र उभारणी प्रक्रियेला अडथळा आणताना भाषा आणि धर्म भूमिका अशी भूमिका करतात ते स्पष्ट करा.
६. स्वातंत्र्योत्तर काळात भारताच्या अर्थव्यवस्थेचा विकास कशा प्रकारे झाला आहे?
७. भारतामध्ये राष्ट्रीय सुरक्षेचे मुद्दे काय आहेत? तुमचे उत्तर स्पष्ट करा?
८. भारतीय राज्यातील समकालीन समस्या आणि संभावनांचे विश्लेषण करा?

M.A [Part – I]**POLITICAL SCIENCE****Foreign Policy & Diplomacy with Special
reference to India****(Group – E) (Paper- I) (May-2017)****QP Code : 67534****(Time: 03 Hours)****Marks: 100****N.B.: i) Attempt any four questions****ii) Figures to the right indicate marks**

- Q.1. What is foreign policy? Discuss the determinants of foreign policy with reference to India. 25
- Q.2. Examine the role of the legislature and the executive in shaping Indian foreign policy. 25
- Q.3. Explain the nonalignment policy of India during the Cold War period. 25
- Q.4. Discuss the role of India in the process of regional integration and cooperation in South Asia. 25
- Q.5. Discuss the impact of increasing Chinese influence in South Asia on India-China relations. 25
- Q.6. Write a note on Indo-US Nuclear deal and its implications. 25
- Q.7. Examine India's Look East Policy. 25
- Q.8. Write a note on any two: 25
- a) India and Russia relations
- b) India and EU relations
- c) India and the UN reforms
- d) India's nuclear policy

(मराठी रुपांतर)**सूचना: अ) कोणतेही चार प्रश्न सोडवा****ब) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.**

- प्र.१. परराष्ट्र धोरण म्हणजे काय? परराष्ट्र धोरणांच्या निर्धारक घटकांची भारताच्या संदर्भात चर्चा करा. २५
- प्र.२. परराष्ट्र धोरण निर्मितीतील कायदेमंडळ आणि कार्यकारी मंडळाच्या भूमिकेचे भारताच्या संदर्भात टीकात्मक विश्लेषण करा. २५
- प्र.३. शीतयुद्धकालीन भारताचे अलिप्ततावादी धोरण स्पष्ट करा. २५
- प्र.४. दक्षिण आशियाच्या एकीकरणातील आणि सहकार्यातील भारताच्या भूमिकेची चर्चा करा. २५
- प्र.५. दक्षिण आशियातील चीनच्या वाढत्या प्रभावाच्या भारत आणि चीन यांच्या संबंधावर होणाऱ्या परिणामांची चर्चा करा. २५
- प्र.६. भारत आणि अमेरिकेतील आण्विक करार आणि त्याच्या परिणामांवर टिप लिहा. २५
- प्र.७. भारताच्या पूर्वेकडे पहा (लुक इस्ट पॉलीसी) धोरणाचे परिक्षण करा. २५
- प्र.८. टीपा लिहा (कोणत्याही दोन). २५
- अ) भारत आणि रशिया संबंध
- ब) भारत आणि युरोपियन युनियन (EU)
- क) भारत आणि संयुक्तराष्ट्रांमधील सुधारणा
- ड) भारताचे आण्विक धोरण.

M.A [Part – I]
POLITICAL SCIENCE
Modern Indian Political Thought
Group – E) (Paper- II) (May-2017)

QP Code : 67720

(3 Hours)

Total Marks: 100

N.B. (सूचना)

1) All questions carry equal marks.

१) सर्व प्रश्नांचे गुण समान आहेत.

2) Attempt any four questions.

२) कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.

- Q.1 Briefly discuss contribution of Swami Vivekanada to modern Indian political thought 25
स्वामी विवेकानंदाचे आधुनिक भारतीय राजकीय विचारांतील योगदानाची थोडक्यात चर्चा करा.
- Q.2 Elucidate on the thoughts of Dr. Babasaheb Ambedkar. 25
बाबासाहेब आंबेडकरांच्या विचारांवर भाष्य करा.
- Q.3 Critically evaluate G.K. Gokhale's liberal political thought. 25
गो. कृ. गोखलेंच्या उदारमतवादी राजकीय विचारांचे टीकात्मक परीक्षण करा.
- Q.4 Write a note on Aurobindo's concept of nationalism. 25
श्री. अरविंदांच्या राष्ट्रवाद ह्या संकल्पनेवर टीप लिहा.
- Q.5 Elucidate on Mahatma Gandhi's social and political thoughts. 25
महात्मा गांधींचे सामाजिक आणि राजकीय विचार स्पष्ट करा.
- Q.6 Critically appraise ideas of Jayapraksh Narayan. 25
जयप्रकाश नारायण यांच्या विचारांचे टीकात्मक परीक्षण करा.
- Q.7 Discuss Acharya Narendra Dev's impact on Indian socialist movement 25
आचार्य नरेंद्रदेव यांच्याविचारांचे भारतीय समाजवादी चळवळवर झालेल्या परिणामाची चर्चा करा.
- Q.8 Write short notes on any two. (किन्ही दोहोंवर टीप लिहा.) 25
1. Phule's views on Women empowerment
१. फुलेंचे महिला सशक्तीकरणवरील विचार
2. Total Revolution
२. संपूर्ण क्रांति
3. Hindu communalism
३. हिंदु जमातवाद
4. New Humanism
४. नव मानवतावाद

— X X X —

SF-Con. 6380-16.